

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Rzecznik Praw Pacjenta

Warszawa, dnia 3 stycznia 2012 r.

Krystyna Barbara Kozłowska

znak: DPS.VII-073-8-7798/11

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA	
10 STY. 2012	
Znak	RzPP 555

RZECZNIK PRAW PACJENTA	
WPLYNEŁO	
11.01.2012 Kozłowska	
(datownik)	
Znak	RzPP- 43/2012

Pani

Krystyna Barbara Kozłowska

Rzecznik Praw Pacjenta

Odpowiadając na pismo Pani Rzecznik z dnia 8 grudnia br., znak: RzPP-ZZP-0713-2-1/MO/11 w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego uprzejmie informuję, iż tak jak moi poprzednicy traktuję za jeden ze swych priorytetów działania na rzecz poprawy integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, a także zmierzające do ułatwiania tym osobom zatrudnienia tak na chronionym, wspieranym, jak i na otwartym rynku pracy, między innymi przez promocję zdrowia psychicznego w dziedzinie polityki społecznej i w środowisku pracy. W 2012 roku zostaną zintensyfikowane działania mające na celu realizację ciążącego na Ministrze Pracy i Polityki Społecznej zadania określonego w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, a polegającego na ustaleniu priorytetów promocji zdrowia psychicznego w dziedzinie polityki społecznej i w środowisku pracy. Wyrażam zainteresowanie propozycjami wszystkich podmiotów życia publicznego, w tym także Pani Rzecznik w tym zakresie.

Przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn.zm.) dotyczące równego traktowania w zatrudnieniu (art. 11³, art. 18^{3a} – 18^{3e}) zakazują jakiegokolwiek dyskryminacji w zatrudnieniu, zarówno bezpośredniej, jak i pośredniej, przy czym katalog cech, ze względu na które taka dyskryminacja jest niedozwolona – jest jedynie przykładowy, a zatem obejmuje także osoby z zaburzeniami psychicznymi. Przepisy Kodeksu pracy zawierają także odpowiednie regulacje prawne dotyczące zjawiska mobbingu (art. 94³). Umożliwiają one osobie, wobec której stosowany jest mobbing, dochodzenie na drodze sądowej odpowiedniego zadośćuczynienia pieniężnego,

a w razie rozwiązania przez nią stosunku pracy z tego powodu – odpowiedniego odszkodowania.

W Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej realizacją zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej koordynuje Departament Rynku. Realizując działania w tym zakresie, Departament ten wspiera równy dostęp wszystkich osób, w tym osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, do usług rynku pracy. Osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą korzystać ze wszystkich, przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.08.69.415), usług rynku pracy, tj. pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz szkoleń. Departament Rynku Pracy nie realizuje natomiast w stosunku do tej grupy osób działań szczegółowych, wykraczających poza te, które zostały przewidziane ustawą, ponieważ tworzenie odrębnych możliwości skierowanych do wybranej grupy, byłoby działaniem dyskryminującym wobec innych osób korzystających z usług rynku pracy.

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych realizuje zadania adresowane m.in. do osób z zaburzeniami psychicznymi, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawni bądź tzw. orzeczenie równoważne, np. lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,.

Osoby niepełnosprawne - zgodnie z *ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* - mogą korzystać z dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji samorządów powiatowych w zakresie:

- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, w tym również uczestnictwa ich opiekunów,
- uczestnictwa w imprezach sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawane na podstawie odrębnych przepisów,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami,
- rehabilitacji – dotyczy dzieci i młodzieży,
- pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, szkolenia oraz przekwalifikowania.

Ze środków publicznych (Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i budżetu państwa) wspierane jest także zatrudnienie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi, w zakładach aktywności zawodowej, w zakładach pracy chronionej i w zakładach otwartego rynku pracy, w formie dofinansowania wynagrodzeń tych osób, w szczególności w zakresie:

- dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych,
- zwrotu pracodawcom kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej
- zwrotu pracodawcom kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy, zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności oraz kosztów rozpoznania przez służby medycyny pracy tych potrzeb
- zwrotu pracodawcom kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy
- zwrotu wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu,
- finansowania szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych, poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu,
- zwrotu kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawców,
- przyznawanie jednorazowych środków m.in. na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Osoby niepełnosprawne, w tym także ze szczególnymi schorzeniami (np. osoby z zaburzeniami psychicznymi):

- uczestniczą w zajęciach terapeutycznych w warsztatach terapii zajęciowej,
- mogą korzystać z programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w tym z programu:

a) *Junior - program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych*", którego realizatorem są powiatowe urzędy pracy i Oddziały Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem programu jest

umożliwienie wejścia w życie zawodowe (odbycie stażu, zdobycie zatrudnienia) młodym osobom niepełnosprawnym.

- b) „*Trener pracy – zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych*”. Celem programu było wypracowanie modelu zatrudnienia wspomaganego, zapewniającego sprawne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Minister Pracy i Polityki Społecznej realizuje program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”. Celem tego programu jest umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, a zwłaszcza osobom przewlekłe psychicznie chorym i upośledzonym umysłowo, a także ich rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych pojawiających się zwłaszcza w związku z wykluczeniem społecznym omawianej grupy osób, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. W związku z tym, że pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także w związku z potrzebą respektowania konstytucyjnej zasady pomocniczości państwa, która ma umacniać uprawnienia obywateli i ich wspólnot – Minister Pracy i Polityki Społecznej udziela dotacji na realizację projektów związanych z organizowaniem i funkcjonowaniem w ramach pomocy społecznej różnych ofert oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

[Handwritten signature]

z up. **MINISTER**
[Handwritten signature]
Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU